

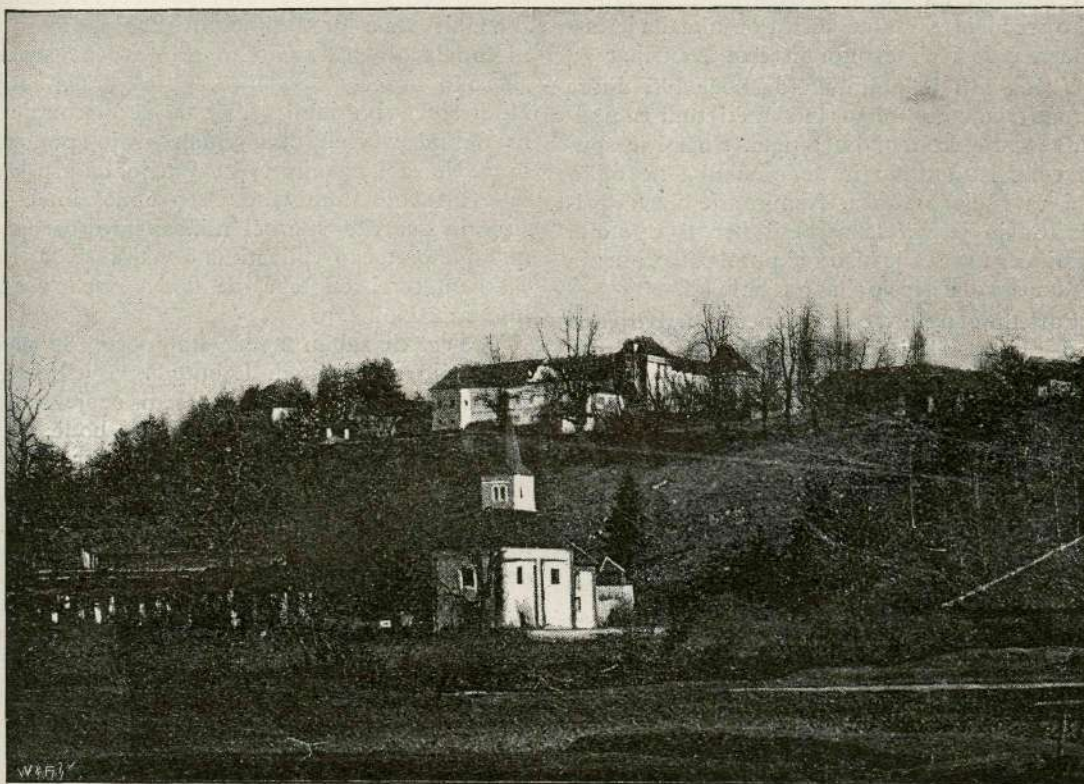
— v smrt. Rudolf je spoznal, da ni rešitve, ker so ga včasih napadle hude bolečine in ga je mrzlica tresla. Poklical je svoje viteze in dvorjane, da jim sporoči in naroči svojo poslednjo voljo. Žalostni so stali okrog njegove postelje udani možje, ki so ga ljubili. Rudolf jim je počasi naročal, kako naj se godi, če umre; kar je njegovega imetja, naj izročé v varstvo bratu Albrehtu. Opominjal jih je, naj pazijo na to, da ostanejo vse dežele nerazdeljene, in naj se bratje v jedinstvu sporazumejo med seboj.

Vitezi so mu dali častno besedo, da hočejo vestno izpolniti njegovo oporoko. Poslovil se

je prisrčno od vsakega posamič in se jim priporočal v blag spomin.

Prišli so Barnaba, kneginja in poročenca k nadvojvodu in ga izkušali pomiriti, kolikor so mogli. Videti je bilo, da hoče posebno še bratu Leopoldu nekaj položiti na srce. Ko sta obadva, Leopold in Virida, stala poleg njegove postelje, gledal ju je dolgo sočutno, kakor bi hotel reči: Izgubila bodeta najboljšega variha in očeta, pa tega sedaj ne poznata. Zbral je vse svoje moči, da je govoril bratu Leopoldu:

„Dragi moj brat, prišla je zame ura ločitve. Predno umrem, rad bi te še opomnil nekaterih

Boštanj ob dolenski železnici. (Fot. J. Šiška.)

rečij, katere želim, da pametno uravnaš. Čast in moč naše hiše — to je bil moj smoter v življenju vsega, in prosim te, da tudi ti ravnaš jednako. Mnogo sem se trudil in delal v ta namen in dosegel mnogo lepih uspehov. Vendar nisem tako zadovoljen in vesel, kakor bi bil lahko, ker mi greni večje marsikak bridek spomin preteklega življenja. Mnogo vojsk sem vojeval in mnogo krvi prelil, ki je morebiti ni bilo treba, mnogo posestva prisvojil, ko so drugi zato trpeli. Zlasti mi greni poslednje trenutke, da sem se toliko bojeval s patrijarhom. Prosim te, obljubi mi, da hočeš z dobrotljivostjo in darežljivostjo to poravnati, kar sem jaz zakrivil z vojsko in silo.“

„DOM in SVET“ 1894, št. 14.

Teško je govoril nadvojvoda. Brat Leopold ga je tolažil, rekoč:

„V vojski so vedno take trde in boleče reči; pa brez teh ne more biti, tudi jih nisi namerjal, saj pridejo same od sebe. Vendar pa hočem vedno gledati, da se ne bode ljudem pod našim žezlom godilo slabeje, kakor se jim je pod patrijarhovim.“

Rudolf se je obrnil tudi k Viridi, katera je stala blede poleg moža. Prijel jo je za roko in ljubeznivo rekel: „Pregovor je že nastal, da sreča Avstriji raste po porokah, ker prihajajo vrle, modre žene kot soproge in matere v našo rodbino. Vrle in modre žene sem želel tudi